

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

**Regulatorno telo za elektronske
komunikacije i poštanske usluge - RATEL**

Palmotićeve 2
11103 Beograd

datum: 4.8.2025.
broj: 2/216/25

**Predmet: Dostavljanje komentara o Nacrtu dokumentacije za javno nadmetanje za dodelu pojedinačnih
dozvola za korišćenje radiofrekvencijskog spektra u okviru javnih konsultacija**

Poštovani,

U vezi sa javnim konsultacijama otvorenim od strane Regulatornog tela za elektronske komunikacije i poštanske usluge o Nacrtu dokumentacije za javno nadmetanje za dodelu pojedinačnih dozvola za korišćenje radiofrekvencijskog spektra u radiofrekvencijskim opsezima 700 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz i 3500 MHz, dostavljamo komentare na Nacrt dokumentacije.

Zahvaljujemo se na prilici da podnesemo mišljenje i ostajemo na raspolaganju za sve dodatno.

Srdačno,

Yettel d.o.o. Beograd

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Mike Michel', is written over a horizontal line.

Mike Michel
CEO

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

Komentari na Nacrt dokumentacije za javno nadmetanje za dodelu pojedinačnih dozvola za korišćenje radiofrekvencijskog spektra u radiofrekvencijskim opsezima 700 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz i 3500 MHz

Ime i prezime	Daniel Šušnjar
Naziv organizacije	Yettel d.o.o.
e-mail adresa	daniel.susnjar@yettel.rs

Opšti komentari i sugestije na Nacrt dokumentacije za javno nadmetanje za dodelu pojedinačnih dozvola za korišćenje radiofrekvencijskog spektra u radiofrekvencijskim opsezima 700 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz i 3500 MHz

- Podržavamo odluku da se dodele 3 pojedinačne dozvole**, saglasno evropskoj praksi koja je pokazala da zemlje sa manje od 15 miliona stanovnika imaju 3 mobilna operatora. **Pojedinačne dozvole treba da budu dodeljene na način koji omogućava da Yettel, kao postojeći operator, dobije jednu od licenci, čime bi se zaštitila prava krajnjih korisnika i poslovni interesi kompanije Yettel uključujući i pravo na kontinuitet poslovanja. U tom smislu, neophodno je izmeniti uslove za učešće na javnom nadmetanju u tački 4.4. Nacrta dokumentacije, u skladu sa našim predlozima po pojedinačnim tačkama.** U ovom delu koji se odnosi na opšte komentare ćemo detaljno obrazložiti pravne i praktične razloge za predložene izmene.

Stanje na tržištu mobilnih usluga u Srbiji

Planirana aukcija obuhvata gotovo celokupan raspoloživi spektar, odnosno frekvencijske opsege koje postojeći mobilni operatori koriste već decenijama za pružanje mobilnih usluga – konkretno, opsege 900 MHz, 1800 MHz i 2100 MHz (u daljem tekstu: „Postojeće licence“), kao i opsege namenjene za ubrzani razvoj ključnih 5G usluga (u daljem tekstu: „Nove licence“). Shodno tome, **aukcija spektra, kako je predviđena Nacrtom Dokumentacije, ne može se sprovesti bez značajnog rizika od obustavljanja pružanja usluga.**

Regulator i Ministarstvo informisanja i telekomunikacija sprovedli su brojne analize i uporedno testiranje kvaliteta usluga u mobilnim mrežama, sa rezultatima dostupnim na linku <http://benchmark.ratel.rs/>. Napominjemo i da je Yettel dostavio Ministarstvu telekomunikacija i Regulatoru nezavisno Istraživanje tržišta mobilne telefonije iz januara 2024. godine. Sve ove analize ne potvrđuju samo visok nivo konkurencije na tržištu mobilne telefonije, već, što je još važnije, i visok kvalitet mobilnih usluga koje krajnji korisnici u Srbiji trenutno imaju u poređenju s drugim tržištima u regionu. Takav kvalitet se obezbeđuje i održava uspostavljanjem i očuvanjem efikasne konkurencije koju Ratel obezbeđuje kroz predvidiva pravila, čime se operatorima omogućava da ulažu u infrastrukturu mobilnih mreža i unapređuju kvalitet svojih usluga.

Pomenute analize takođe potvrđuju da tri operatora na tržištu predstavljaju standardnu evropsku praksu, jer zemlje sa manje od 15 miliona stanovnika najčešće imaju upravo tri operatora mobilne telefonije, dok se na većim tržištima (npr. Velika Britanija, Španija, Austrija) konsolidacija odvija sa četiri na tri operatora. Istraživanje koje smo dostavili pokazuje da Srbija, posmatrano prema HHI indeksu, trenutno ima viši stepen konkurencije na tržištu mobilnih usluga nego zemlje istočne Evrope, a maloprodajna cena po 1 GB je znatno ispod evropskog proseka, što ukazuje na efikasno konkurentsko okruženje postojećih operatora mobilne

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

telefonije na srpskom tržištu.

Regulator je takođe zatražio od operatora da potvrde interesovanje za sticanje spektra iz Postojećih licenci i 5G spektra koji je predmet Novih licenci, pri čemu su samo tri postojeća operatora (i SBB) potvrdili svoje interesovanje. Kada je optimalna tržišna struktura sa tri učesnika utvrđena prethodnim analizama i potvrđena iskazivanjem zainteresovanosti samo tri postojeća operatora, Regulator je ponovo zatražio potvrdu interesovanja za sticanje spektra iz postojećih licenci i ponovo su samo tri operatora (i SBB) potvrdili interesovanje. Pravilnikom o minimalnim uslovima utvrđena je minimalna cena spektra koja je postavljena na visokom nivou od 100 miliona evra po operatoru. Međutim, kako objašnjavamo u nastavku, uslovi za učešće na javnom nadmetanju u Nacrtu dokumentacije ne prate prethodne korake i potrebno ih je izmeniti kako bi se osiguralo da samo oni koji su iskazali interesovanje za sticanje spektra imaju pravo da učestvuju na aukciji i dobiju spektar.

Yettel posluje kao operator na tržištu Republike Srbije gotovo 30 godina. Tokom tog perioda, značajno smo investirali u razvoj mobilne mreže koja pokriva 90% teritorije Republike Srbije i 99% njenog stanovništva (s pokrivenošću 97% stanovništva 4G signalom), i pružamo usluge u skladu sa propisanim parametrima kvaliteta. Pored toga, postojeći operatori mobilne telefonije poseduju iskustvo u razvoju i primeni novih tehnologija u Republici Srbiji, što je dovelo do napretka tržišta koje ide u korak sa drugim evropskim zemljama u pogledu uvođenja novih mobilnih tehnologija i unapređenja korisničkog iskustva.

Jedna od glavnih svrha planirane aukcije jeste podsticanje uvođenja 5G mreže u Srbiji, a evropska praksa i tehnološki principi nesumnjivo potvrđuju da je najbrži i najefikasniji način za uvođenje 5G mreže nadogradnja postojeće 4G mreže, odnosno korišćenje postojećih mreža koje su u Srbiji uspostavili postojeći mobilni operatori. Smatramo da, imajući u vidu rokove za uvođenje mreže koji su propisani Nacrtom dokumentacije, osim nadogradnje postojeće 4G mreže ne postoji nijedan drugi praktičan ili izvodljiv način da se ti rokovi ispune.

Iako je predviđeno da Regulator u okviru planirane aukcije dodeli samo tri minimalna paketa radiofrekvencijskog spektra, koja obuhvataju Postojeće licence i Nove licence, kriterijumi za učešće na javnom nadmetanju otvaraju mogućnost učešća novim učesnicima, uključujući i one bez prethodnog iskustva na tržištu Republike Srbije i bez dostupne infrastrukture u Srbiji, pružajući im priliku da zamene Yettel (ili druge postojeće operatore), što bi, u slučaju njihovog uspeha na aukciji, imalo katastrofalne posledice i štetu po krajnje korisnike. Model koji je Regulator predložio ne predviđa ulazak dodatnog novog učesnika, već isključivo zamenu jednog ili više postojećih operatora novim operatorima koji bi morali da grade sve ispočetka.

Sa druge strane, Yettel kao postojeći operator može brzo i efikasno da nadogradi svoju 4G mrežu dodavanjem 5G tehnologije, što je od suštinskog značaja u trenutku kada je ubrzano uvođenje 5G mreže neophodno na našem tržištu. Uzimajući u obzir postojeću dinamiku tržišta, te u nedostatku bilo kakve praktične ili pravne potrebe za drugačijim pristupom, smatramo da je neophodno usvojiti naše predložene izmene uslova za učešće na javnom nadmetanju utvrđenih u nastavku.

Položaj krajnjih korisnika

Predloženi tekst odeljka 5.2 Nacrta dokumentacije definiše posebne uslove za učešće u planiranoj aukciji, konkretno zahteve u vezi sa obimom pokrivenosti i dinamikom uvođenja usluga. Izričito se propisuje da, ukoliko operator na dan objave javnog poziva ne poseduje nijednu od Postojećih licenci, on mora da započne komercijalno pružanje GSM i IMT usluga u roku od godinu dana od dana izdavanja pojedinačne dozvole, ali ne pre 02.12.2026. godine, bez ikakvih

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

obaveza pokrivanja teritorije u okviru spektra obuhvaćenog Postojećim licencama (900 MHz, 1800 MHz i 2100 MHz).

U praksi, ovo može da znači da bi potencijalni novi učesnik na tržištu (koji u potpunosti zameni jednog od postojećih operatora) mogao da ispuni uslov postavljanjem samo jedne bazne stanice, što bi imalo katastrofalne posledice po korisnike i dovelo do urušavanja trenutno obezbeđenog kvaliteta usluga na tržištu. Nametanje obaveze da se komercijalni rad započne u roku od godinu dana, bez odgovarajućeg zahteva za pokrivanje većeg dela jedne trećine tržišta/korisnika/teritorije koju trenutno pokriva mobilni signal, praktično znači da novi učesnici nemaju obaveze u ovom domenu. **U scenariju koji promovise Nacrt dokumentacije, teritorijalna pokrivenost i dostupnost mobilnih usluga za krajnje korisnike gotovo sigurno bi bile značajno umanjene (uz realan rizik da, u poređenju sa trenutnim stanjem na tržištu, u određenim oblastima u potpunosti prestanu da postoje). Po našem mišljenju, takav ishod ne bi trebalo da bude rezultat planirane aukcije.**

Ako Yettel kao jedan od tri postojeća operatora ne uspe da dobije produženje svojih Postojećih licenci na planiranoj aukciji, moći će da koristi frekvencijske opsege 900 MHz, 1800 MHz i 2100 MHz samo do isteka važenja tih Postojećih licenci (decembar 2026) i samo 2×10 MHz u opsegu 800 MHz (do 2031. godine). **Nakon isteka Postojećih licenci, Yettel bi morao da obustavi pružanje svojih mobilnih usluga, čime bi više od 2,7 miliona korisnika ostalo bez usluge, jer 2×10 MHz u opsegu 800 MHz nije dovoljno da omogući pružanje mobilnih usluga tako velikom broju korisnika, niti bi korisnici mogli da budu preusmereni na druge postojeće operatore.** U takvoj situaciji, korisnici Yettela (bez spektra iz Postojeće licence), ostali bi potpuno bez mobilnih usluga, dok bi mreža novog operatora počela sa radom tek krajem 2026. godine i bile bi potrebne godine da dostigne trenutnu pokrivenost i visoke standarde koje su postojeće mobilne mreže razvijale više od 20 godina. Korisnici Yettela mogli bi pokušati da prenesu svoje brojeve u jednu od dve preostale mreže postojećih operatora, međutim, na osnovu podataka iz naše mreže, verujemo da te mreže ne bi mogle da apsorbuju tako veliki broj korisnika.

U scenariju u kom Yettel zadrži spektar iz Postojećih licenci i stekne spektar iz Novih licenci, a mora da preuzme polovinu korisnika drugog operatora koji je izgubio Postojeće licence na aukciji, **najmanje 30% naših baznih stanica bi bilo potpuno zagušeno protokom.** To bi dovelo do pada ukupnog kvaliteta mobilnog saobraćaja i nemogućnosti da se opsluže korisnici koji koriste te bazne stanice (tj. i korisnici Yettela i korisnici drugih operatora koji bi, iz navedenih razloga morali da koriste Yettelovu mrežu). **Saobraćaj koji generišu te bazne stanice donosi gotovo 60% prihoda,** što bi rezultiralo ogromnim finansijskim gubicima. Uticaj na našu mrežu i prihode bio bi razoran.

Da sumiramo:

- (i) **Prekid pružanja mobilnih usluga od strane Yettela kao postojećeg operatora (koje se, u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača, smatraju uslugama od opšteg ekonomskog interesa) predstavljao bi kršenje načela zaštite prava krajnjih korisnika,** jer bi jedna trećina korisnika praktično ostala bez usluge.
- (ii) Novi operator ne bi bio u mogućnosti, niti bi bio obavezan po uslovima za dodelu spektra na planiranoj aukciji, da u razumnom roku izgradi mrežu sličnog kapaciteta i kvaliteta kao postojeći operatori. Ne samo što je to u zadatim rokovima praktično neizvodljivo, već bi krajnji korisnici bili dovedeni u znatno nepovoljniji položaj gubeći usluge koje trenutno koriste, dok bi jedina raspoloživa alternativa bila usluga novog operatora koja je značajno lošijeg kvaliteta (kada i ako postane komercijalno dostupna).

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

- (iii) Krajnji korisnici bili bi dovedeni u drastično lošiji položaj, ostajući bez usluga na koje se trenutno oslanjaju, dok bi jedina dostupna alternativa bila usluga novog operatora koja je neuporedivo lošijeg kvaliteta. Novi operator, zbog nemogućnosti da izgradi mrežu koja bi ispunila obaveze pokrivanja u tako kratkom roku, izgubio bi dozvolu stečenu na aukciji (zbog neispunjavanja obaveza pokrivanja), dok bi Yettel kao postojeći operator koji je izgubio svoju Postojeću licencu bio prinuđen da obustavi rad i prekine pružanje usluga svojim korisnicima.
- (iv) Ukoliko Yettel izgubi svoje Postojeće licence, ne bi bilo moguće prebaciti 2,7 miliona korisnika na mreže preostala dva operatora, jer verujemo da njihove mreže ne bi mogle da apsorbuju tako veliki broj korisnika u tako kratkom vremenskom roku. Takav ishod izazvao bi tektonske poremećaje na tržištu mobilne telefonije i narušio bi njegovu strukturu i efikasnost na štetu krajnjih korisnika. Šteta, iako se može izbeći, bila bi nenadoknativa u razumnom vremenskom periodu.
- (v) Situacija koja bi nastala ako bi licencu na aukciji dobio novi operator umesto Yettela, stvorila bi plodno tle za nastanak nelojalne konkurencije, neetičke ponude koje bi mogle da dostignu nivo poslovne ucene, uz bezbroj mogućih scenarija. Ukratko, došlo bi do haosa na tržištu mobilnih elektronskih komunikacija u Republici Srbiji.

Kao što je sumirano u tački (i) iznad, prekid pružanja usluga od strane Yettela kao postojećeg operatora predstavljao bi kršenje načela zaštite prava krajnjih korisnika, jer bi jedna trećina korisnika ostala bez usluga. **Zakon o zaštiti potrošača („Službeni glasnik RS“, br. 88/2021) prepoznaje elektronske komunikacije kao uslugu od opšteg ekonomskog interesa.** To su usluge čiji se kvalitet, uslovi pružanja ili cena regulišu ili kontrolišu od strane državnog organa ili drugog nosioca javnog ovlašćenja, posebno zbog visoke vrednosti početnih ulaganja, ograničenosti resursa neophodnih za njihovo pružanje, održivog razvoja, socijalne solidarnosti i potrebe za uravnoteženim regionalnim razvojem, sve radi zadovoljavanja opšteg društvenog interesa:

- Pružalac usluge ima obavezu da održava kvalitet usluge u skladu sa zakonom, posebnim propisima i stručnim standardima (član 82).
- Zakon predviđa posebnu zaštitu od obustave usluge, čak i kada korisnik nije izmirio dospele obaveze (član 85). Na primer, ako korisnik ne plati račun za mobilne usluge korišćene u junu, operator mobilne telefonije ne sme da mu isključi uslugu pre druge polovine septembra, pod uslovom da je korisnik uredno obavešten¹.

Značaj kvaliteta i kontinuiteta u pružanju usluga je takav da, čak i kada krajnji korisnik ne ispunji obaveze plaćanja, pružalac usluge ne može da obustavi ili pogorša uslugu bez ispunjenja posebnih zakonskih uslova. Još veće kršenje prava krajnjih korisnika predstavljalo bi obustavljanje usluga bez njihove krivice, ili prinudno prebacivanje sa omiljenog operatora koji pruža visokokvalitetnu mobilnu uslugu na mrežu znatno lošijeg kvaliteta.

Dodatna okolnost jeste činjenica da krajnji korisnici svoj mobilni broj doživljavaju kao deo svog identiteta, koristeći ga ne samo za kontakt sa porodicom i prijateljima, već i za potvrđivanje bankarskih i drugih transakcija koje zahtevaju dvofaktorsku potvrdu identiteta. U slučaju da Yettel prestane sa radom, postoji ozbiljna sumnja da li bi pravo korisnika na prenosivost broja (MNP) i prenos ovlašćenja za numeraciju sa Yettela na novog operatora moglo da se ostvari i kako

¹ Računi za telekomunikacione usluge najčešće dospevaju za plaćanje 20. dana narednog meseca. Od prvog dana po isteku roka za plaćanje počinje da teče period od 2 meseca tokom kog operator ne sme da obustavi uslugu krajnjem korisniku.

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

bi to bilo sprovedeno.

Zaštita kritične infrastrukture

Posledice zamene postojećeg operatora novim učesnikom bile bi razorne i u pogledu ciljeva zaštite kritične infrastrukture u Srbiji. Zakon o odbrani („Službeni glasnik RS“, br. 116/2007, 88/2009, 88/2009 – dr. zakon, 104/2009 – dr. zakon, 10/2015 i 36/2018) propisuje da:

- Veliki tehničko-tehnološki sistemi imaju poseban značaj za odbranu zemlje, a izbor takvih sistema i mere njihove zaštite utvrđuje Vlada na predlog Ministarstva odbrane (član 67).
- Prilikom izbora, izgradnje i razvoja velikih tehničkih sistema u oblasti telekomunikacija, investitori su dužni da ih usklade sa potrebama odbrane zemlje i da o programima razvoja obaveste Ministarstvo odbrane (član 70).

Odlukom Vlade Republike Srbije o određivanju velikih tehničkih sistema značajnih za odbranu („Službeni glasnik RS“, br. 41/2014-3, 35/2015-22, 86/2016-6, 53/2017-51, 26/2019-11, 94/2019-83, 67/2021-36, 62/2022-4, 71/2023-11), Yettel je od 2011. godine prepoznat kao veliki tehnički sistem značajan za odbranu zemlje, a isti status imaju i preostala dva operatora mobilne telefonije. Yettel je tokom godina značajno ulagao u razvoj i rad takve kritične infrastrukture i redovno ispunjava obaveze koje proizilaze iz tih ulaganja i izgrađene infrastrukture.

Ne samo što bi ta ulaganja bila izgubljena, već bi opisana situacija značajno potkopala ukupnu spremnost i otpornost zemlje u slučaju bilo koje nacionalne krize.

Osnovna svrha propisa koji se odnose na odbranu i kritičnu infrastrukturu jeste da se obezbedi neprekidno funkcionisanje ključnih usluga, čak i u vanrednom stanju ili ratu, kada su pouzdane komunikacione mreže nezamenljive. Na primer, pristup hitnim službama (broj 112) postaje od ključne važnosti tokom takvih događaja, daleko prevazilazeći svoju ulogu u redovnim okolnostima. Direktna posledica zamene postojećeg operatora novim učesnikom jeste to što se gubi kritična i robusna nacionalna infrastruktura u svom sadašnjem obliku, a takav gubitak ne može da se nadomesti lošijom infrastrukturom koju bi tek trebalo da razvije novi učesnik na tržištu, kako je prethodno opisano.

Štaviše, u skorije vreme uvođenje usluga javne bezbednosti kao što su „Amber Alert“ i upozorenja o vremenskim nepogodama pokazalo se kao izuzetno korisno čak i u redovnim okolnostima, dodatno potvrđujući značaj robusnih i otpornijih telekomunikacionih mreža u svakom trenutku, ne samo za opštu bezbednost građana, već i za nacionalnu bezbednost.

Ukoliko bi Yettel izgubio pravo na korišćenje spektra, izgubila bi se i Yettelova infrastruktura jer ona ne može funkcionisati bez spektra. Svi nacionalni ciljevi u oblasti odbrane i bezbednosti tada ne bi mogli biti ostvareni, budući da bi novom učesniku na tržištu (koji bi zamenio Yettel) bile potrebne godine da izgradi infrastrukturu.

Obnova postojećih dozvola

Takođe želimo da istaknemo i određene pravne argumente koji se odnose na pravni položaj kompanije Yettel. Ovi argumenti su od ključnog značaja za poslovanje kompanije Yettel i treba ih razmotriti zajedno sa argumentima koji se tiču zaštite krajnjih korisnika i kritične infrastrukture u Srbiji.

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

Pre svega, u vezi sa Postojećim licencama, potrebno je da istaknemo određena **pravna pravila u vezi sa pravom Yettela na njihovu obnovu**:

- Zakon o elektronskim komunikacijama („Službeni glasnik RS“, br. 35/2023) propisuje da, u skladu sa načelom efikasnog upravljanja radio-frekventnim spektrom, Regulator obezbeđuje predvidivost u obnovi pojedinačnih dozvola u cilju podsticanja dugoročnog investiranja (član 98).
- Štaviše, Zakon o elektronskim komunikacijama i član 50 Direktive EECC (EU 2018/1972) zahtevaju da Regulator pokrene postupak obnove postojeće pojedinačne dozvole najmanje 2 godine pre njenog isteka, pri čemu nosilac postojeće dozvole ima pravo preče kupovine za obnovu iste.
- Zakon o elektronskim komunikacijama takođe propisuje da, po službenoj dužnosti ili na zahtev nosioca pojedinačne dozvole, nosilac ima pravo da ostvari obnovu pojedinačne dozvole u smislu člana 109.

Iz svih navedenih razloga, uslovi predloženi u Nacrtu dokumentacije nisu prihvatljivi za Yettel. Radi pojašnjenja, predloženi uslovi za učešće na javnom nadmetanju u Nacrtu dokumentacije krše navedena načela jer Yettelu nije omogućeno da obezbedi nastavak korišćenja spektra iz Postojećih licenci, a njegovo pravo na obnovu se ignoriše i ne štiti čime se krše relevantni Zakoni.

Samo tri postojeća operatora su formalno zainteresovana za učešće na aukciji spektra

U okviru prethodne višegodišnje pripreme planirane 5G aukcije, koju je opisana u Nacrtu dokumentacije (videti naročito odeljak 4.2.1), Regulator je sproveo dva javna poziva (2021. i 2024. godine) za spektar iz Postojećih dozvola i Novih dozvola, zasebno, i pozvao sve zainteresovane strane da potvrde svoju nameru korišćenja odgovarajućih radiofrekvencijskih opsega. Na oba javna poziva, interesovanje za korišćenje spektra iskazala su samo tri postojeća operatora i SBB. U međuvremenu, SBB je preuzela e& PPF Telecom Grupa i postao je sestrinska kompanija Yettela, sa ciljem integracije poslovanja oba privredna društva. Stoga je bez ikakve sumnje jasno da su samo tri postojeća mobilna u Srbiji zainteresovana za učešće u planiranoj aukciji spektra radi pružanja mobilnih usluga u Srbiji korišćenjem spektra koji se nudi na predstojećoj aukciji.

U skladu sa svojim ovlašćenjima iz člana 9. Zakona o elektronskim komunikacijama, Regulator je nadležan da pripremi i sprovede postupak javnog nadmetanja za izdavanje pojedinačnih dozvola za korišćenje spektra. Shodno tome, Regulator je pokrenuo **javne pozive za prijavu lica koja nameravaju da koriste radiofrekvencijski spektar** s ciljem procene tražnje na tržištu i obezbeđenja efikasnog korišćenja spektra, u skladu sa članom 98. Zakona o elektronskim komunikacijama. Navedeni Zakon daje osnovu za sprovođenje postupka koji je Regulator realizovao putem javnog poziva za iskazivanje interesa i propisuje naredne korake koje Regulator treba da preduzme.

Napominjemo da je **ishod ovih javnih poziva** poslužio kao materijalna osnova za kasnije **Odluke Ratela o pokretanju postupka javnog nadmetanja**. S obzirom na to da su javni pozivi i njihovi rezultati uključeni u obrazloženje Odluke, oni proizvode **obavezujuće pravno i proceduralno dejstvo**. Zato **Nacrt dokumentacije** mora da odražava i bude usklađen sa rezultatima javnih poziva, kako u pogledu strukture, tako i u pogledu uslova za učešće, kako bi se očuvala doslednost regulatorne namere i proceduralna legitimnost. Shodno tome, Regulator bi trebalo da, u skladu sa načelima zaštite legitimnih interesa i predvidivosti upravnog postupanja, postupi u skladu sa rezultatima javnih poziva i organizuje aukciju na način koji omogućava učešće isključivo onim subjektima koji su iskazali interes za korišćenje predmetnog radiofrekvencijskog spektra. Ne smatramo da bilo kakva drugačija interpretacija može biti održiva u svetlu do sada preduzetih aktivnosti.

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

Međutim, kao što smo prethodno objasnili, iako Nacrt dokumentacije predviđa da se kao rezultat planirane aukcije dodele samo tri minimalna paketa spektra, iz nekog razloga Regulator je ostavio mogućnost da subjekti koji trenutno nisu prisutni na tržištu Srbije (i koji do sada nisu ni iskazali interesovanje za učešće u planiranoj aukciji) u potpunosti zamene Yettel kao jednog od tri postojeća operatora putem učešća na planiranoj aukciji. To je suprotno svrsi prikupljanja iskaza zainteresovanosti i predstavlja poseban razlog zbog kog bi naši predlozi za izmenu uslova za učešće, navedeni u nastavku, trebalo da budu u potpunosti prihvaćeni.

2. **Prema dostupnim informacijama, 5 MHz iz opsega na 900MHz koji će biti ponuđen na predstojećoj aukciji i dalje koriste Organi odbrane. Ipak, predmetni spektar je Pravilnikom o minimalnim uslovima uključen u minimalni paket i određena mu je cena za njegovo korišćenje pod pretpostavkom da je dostupan i da ne postoje tehničke i formalno pravne prepreke za njegovo korišćenje nakon sprovedenog javnog nadmetanja. Zato je ključno da se najpre izmeni važeći Plan namene najkasnije do 1. septembra 2025. godine, pre nastavka sprovođenja planirane aukcije, jer bez takve izmene ove frekvencije ne mogu biti korišćene na pravno usklađen način.** Neophodno je unapred propisati da se pomenuti spektar koristi isključivo za pružanje elektronskih komunikacionih usluga u skladu sa IMT i GSM standardima. Ovaj korak treba sprovesti nezavisno od sadržaja Nacrta dokumentacije (iako u nastavku predlažemo i jednostavnu izmenu samog Nacrta Dokumentacije).
3. **Predloženi model aukcije nije adekvatan jer u Fazi dodele operatorima uskraćuje mogućnost da prilagode svoje ponude ukoliko predložena dobitna kombinacija ne ispunjava njihova očekivanja.** Kao rezultat, ponuđači su izloženi riziku da izgube željene pozicije bez mogućnosti da na to utiču. Stoga predlažemo da se u Fazu dodele uvedu runde u kojima bi se proglašavala preliminarne pobednička kombinacija, nakon čega bi operatori imali priliku da je prihvate ili da unaprede svoje ponude kako bi osigurali željene pozicije u spektru.
4. **Uvođenje obaveze MVNO pristupa kroz pojedinačne dozvole za korišćenje spektra nije opravdano ni neophodno.** Obaveza omogućavanja MVNO pristupa koja se na ovaj način nameće operatorima ne uzima u obzir njihove tehničke kapacitete niti njihovo pravo da izvrše prethodnu procenu da li je pružanje MVNO pristupa ekonomski isplativo, uzimajući u obzir nivo ulaganja. Dosadašnja praksa na tržištu Republike Srbije pokazuje da su operatori i bez regulatorne obaveze uspešno pregovarali i omogućavali MVNO pristup, dok postojeći regulatorni okvir već sadrži mehanizme koji se primenjuju u slučajevima kada pregovori o pristupu mreži ne uspeju. Dodatno, uvođenje takve obaveze putem pojedinačne dozvole za korišćenje spektra može stvoriti regulatornu nesigurnost, narušiti principe tehnološke i tržišne neutralnosti i potencijalno obeshrabriti investicije u razvoj mreže, čime bi se ugrozila dugoročna stabilnost tržišta i kvalitet usluga. U tom smislu, zadržavanje postojećeg fleksibilnog i funkcionalnog pristupa kroz tržišne mehanizme i važeći regulatorni okvir predstavlja optimalno rešenje.

Radi preglednosti u tekstu su korišćene sledeće skraćenice i definicije:

- **Postojeća licenca:** Licence koje postojećim operatorima obezbeđuju korišćenje spektra u opsezima 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz.
- **Nacrt dokumentacije:** Nacrt dokumentacije za javno nadmetanje za dodelu pojedinačnih dozvola za korišćenje radiofrekvencijskog spektra u radiofrekvencijskim opsezima 700 MHz, 900 MHz, 1800 MHz, 2100 MHz, 2600 MHz i 3500 MHz

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

- **Regulator:** Regulatorno telo za elektronske komunikacije i poštanske usluge (Ratel)
- **Zakon:** Zakon o elektronskim komunikacijama ("Službeni glasnik RS", broj 35/23)
- **Pravilnik o minimalnim uslovima:** Pravilnik o minimalnim uslovima za izdavanje pojedinačnih dozvola za korišćenje radio-frekvencijskog spektra na osnovu sprovedenog postupka javnog nadmetanja u radio-frekvencijskim opsezima 694-790 MHz, 880-915/925-960 MHz, 1710-1785/1805-1880 MHz, 1920-1980/2110-2170 MHz, 2500-2690 MHz i 3400-3800 MHz
- **5G spektar:** Spektar u opsezima 700MHz, 2600MHz i 3.4 – 3.8 GHz

Predlozi za izmenu pojedinačnih tačaka Nacrta dokumentacije čija se izmena/dopuna predlaže i predlog za izmenu/dopunu		
Odeljak ili deo teksta čija se izmena/dopuna predlaže	Predlog za izmenu/dopunu (tekst koji se briše i <u>tekst koji se dodaje</u>)	Obrazloženje predloga za izmenu/dopunu
3.2. Struktura radiofrekvencijskih blokova u opsegu 900 MHz U skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju Plana raspodele radio-frekvencija u radiofrekvencijskim opsezima 880-915/925-960 MHz („Službeni glasnik RS”, broj 61/24), u postupku javnog nadmetanja predmet dodele je šest osnovnih, uparenih, radiofrekvencijskih blokova, širine po 5 MHz, ukupne širine 2x30 MHz, u radiofrekvencijskim opsezima 885- 915 MHz i 930-960 MHz. (...)	U skladu sa Pravilnikom o utvrđivanju Plana raspodele radio-frekvencija u radiofrekvencijskim opsezima 880-915/925-960 MHz („Službeni glasnik RS”, broj 61/24), u postupku javnog nadmetanja predmet dodele je šest osnovnih, uparenih, radiofrekvencijskih blokova, širine po 5 MHz, ukupne širine 2x30 MHz, u radiofrekvencijskim opsezima 885- 915 MHz i 930-960 MHz. <u>U vezi sa delom opsega na 900 MHz koji koriste Organi odbrane (885 MHz – 890 MHz), Plan namene radiofrekvencijskih opsega biće formalno izmenjen pre početka aukcije, pri čemu će se namena ovog dela spektra izmeniti tako da se isključe radiodeterminacijske primene i omogućiti isključivo korišćenje tog dela</u>	Prema dostupnim informacijama, 5 MHz iz opsega na 900 MHz, koji će biti ponuđen na predstojećoj aukciji, i dalje koriste Organi odbrane. Navedeni spektar je Pravilnikom o minimalnim uslovima uključen u minimalni paket, a njegova cena je određena na osnovu pretpostavke da je dostupan i da ne postoje tehničke i formalno pravne prepreke za njegovo korišćenje nakon javnog nadmetanja. Zato je od suštinskog značaja da se najpre do 1. septembra 2025. godine izmeni važeći Plan namene, tako da se navedeni spektar isključivo koristi za pružanje elektronskih komunikacionih usluga po IMT i GSM standardima, a zatim i da se navedena izmena implementira u praksi. Smatramo da je ovo jedini način da se operatorima obezbedi pravna sigurnost i regulatorna predvidivost, kao i da se spreči situacija u kojoj će operatori na aukciji steći prava na spektar koji u praksi ne mogu da koriste. Primer takvog problema je opseg

	<u>spektra za pružanje elektronskih komunikacionih usluga u skladu sa IMT i GSM standardima.</u> Pored navedene izmene Nacrta dokumentacije, predlažemo i da se do 1. septembra 2025. godine izmeni važeći Plan namene radiofrekvencijskih opsega, tako da se obezbedi isključiva upotreba frekventnih opsega 885–915 MHz i 930–960 MHz za pružanje elektronskih komunikacionih usluga po IMT i GSM standardima.	na 2100 MHz, čije je pravo korišćenja na aukciji prodato Yettelu (ranije Telenor); međutim, zbog smetnji izazvanih DECT uređajima, Yettel nije mogao da koristi taj spektar i naknadno mu je dodeljen zamenski opseg. Zbog toga predlažemo da se u tačku 3.2. Nacrta dokumentacije doda predložena jednostavna rečenica, a Yettel će podneti zahtev za pokretanje postupka izmene Plana raspodele radiofrekvencija (van procesa pripreme aukcije), kako bi se izmena završila pre početka aukcije. Ovo je neophodno kako bi učesnici aukcije imali sigurnost da će spektar za koji licitiraju, koji steknu i plate, zaista moći da koriste nakon što postanu pobednici na aukciji.
4.2.5. Donošenje odluke o izboru najpovoljnije ponude <u>Paragraf 2:</u> U slučaju da neki od izabranih ponuđača nema sedište na teritoriji Republike Srbije (strano pravno lice), dužan je da u Republici Srbiji osnuje privredno društvo u skladu sa zakonom, sa sopstvenim vlasničkim udelom od 100%, u roku od 60 dana od dana izdavanja pojedinačne dozvole. Novoosnovanom privrednom društvu će biti preneti pojedinačna dozvola za korišćenje radiofrekvencijskog spektra. Ukoliko izabrani ponuđač (strano pravno lice) ne ispuni navedeno u predviđenom roku, oduzima mu se pojedinačna dozvola i zadržava se	Briše se.	Stav 2 iz odeljka 4.2.5. treba da se briše u skladu sa ostalim predloženim izmenama Nacrta dokumentacije (posebno sa odeljkom 4.4. Uslovi za učešće u postupku javnog nadmetanja i odeljkom 5.2. Zahtevi u pogledu obima i dinamike pokrivenosti signalom mreže i razvoja 5G mreže). Obrazloženje za ovaj predlog detaljno je navedeno u Opštim komentarima iznad, kao i u daljim objašnjenjima uz predloženu izmenu odeljka 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju (Pasus 1).

uplaćeni iznos prve rate naknade za pravo korišćenja utvrđen u postupku javnog nadmetanja.		
4.3.5. Bankarska garancija. <u>Paragraf 6:</u> S obzirom na smisao uvođenja bankarske garancije, način obezbeđivanja ovakve garancije se reguliše kroz poslovni odnos sa bankom. Regulator može da da odobrenje ponuđaču za dostavljanje dokumentacije banci radi utvrđivanja osnova za izdavanje bankarske garancije.	S obzirom na smisao uvođenja bankarske garancije, način obezbeđivanja ovakve garancije se reguliše kroz poslovni odnos sa bankom. <u>Nakon kupovine dokumentacije za javno nadmetanje, Regulator može da da izdaje odobrenje ponuđaču za dostavljanje dokumentacije banci radi utvrđivanja osnova za izdavanje bankarske garancije.</u>	Navedeni paragraf propisuje da je ponuđač u obavezi da, pre podnošenja zahteva za izdavanje bankarske garancije, pribavi odobrenje Regulatora za dostavljanje relevantne dokumentacije banci, pri čemu Regulator „može“ da odobri, ali i ne mora. Takva odredba usporava proces pripreme prijave za postupak javnog nadmetanja i uvodi dodatni rizik da ponuđač neće uspeti da prikupi potrebnu dokumentaciju u propisanom roku. Ovakvo rešenje usporava proces pripreme prijave za javno nadmetanje i uvodi dodatni rizik da ponuđač neće uspeti da prikupi potrebnu dokumentaciju u definisanom roku. Zato predlažemo da se svakom ponuđaču koji otkupi dokumentaciju za javno nadmetanje istovremeno izda i odobrenje Regulatora za dostavljanje dokumentacije banci u svrhu pribavljanja bankarske garancije. Na taj način značajno bi se smanjio rizik od kašnjenja, a proces prikupljanja dokumentacije za prijavu na javno nadmetanje bio bi efikasniji i predvidljiviji.
4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju <u>Paragraf 1:</u> Pravo učešća u postupku javnog nadmetanja imaju svi zainteresovani privredni subjekti koji otkupe dokumentaciju za javno nadmetanje i koji ispunjavaju sledeće kvalifikacione uslove: - najmanje 1.500.000 krajnjih korisnika	Predlog 1: Pravo na učešće u postupku javnog nadmetanja imaju svi zainteresovani privredni subjekti koji otkupe dokumentaciju za javno nadmetanje i koji ispunjavaju sledeće kvalifikacione uslove: - najmanje 1.500.000 krajnjih korisnika javne mobilne elektronske komunikacione usluge u Republici Srbiji na dan 31.12.2024; - kao i prihode od pružanja usluga javnih mobilnih elektronskih komunikacionih usluga u	Ovo je ključan i suštinski predlog. Videti naša objašnjenja u odeljku Opšti komentari iznad, a dodatno napominjemo sledeće: Pojedinačne dozvole treba da budu dodeljene na način koji omogućava da Yettel, kao postojeći operator, dobije jednu od licenci. Pravilnikom o minimalnim uslovima propisana je dodela tri pojedinačne dozvole za korišćenje spektra, budući da je tržišna struktura sa tri učesnika utvrđena kao optimalna. Yettel posluje kao operator na tržištu Republike Srbije gotovo 30 godina. Tokom tog perioda, ostvarili smo značajna ulaganja u razvoj naše mobilne mreže, koja danas pokriva 90% teritorije

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

javne mobilne elektronske komunikacione usluge na dan 31.12.2024. godine, - kao i prihode od pružanja javnih mobilnih elektronskih komunikacionih usluga u 2024. godini u iznosu od najmanje 300.000.000,00 evra, prema srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan 31.12.2024. godine.	2024. godini u iznosu od najmanje 300.000.000,00 evra, prema srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan 31.12.2024. godine u Republici Srbiji; - <u>da je imalac pojedinačne dozvole za javnu elektronsku komunikacionu mrežu i pružanje usluga javnih elektronskih komunikacija u radiofrekvencijskim opsezima 880–915/925–960 MHz, 1710–1785/1805–1880 MHz, 1920–1980 MHz i 2110–2170 MHz na teritoriji Republike Srbije.</u> Predlog 2: Pravo na učešće u postupku javnog nadmetanja imaju svi zainteresovani privredni subjekti koji otkupe dokumentaciju za javno nadmetanje i koji ispunjavaju sledeće kvalifikacione uslove: - najmanje 1.500.000 krajnjih korisnika javne mobilne elektronske komunikacione usluge; - kao i prihode od pružanja usluga javnih mobilnih elektronskih komunikacionih usluga u 2024. godini u iznosu od najmanje 300.000.000,00 evra, prema srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan 31.12.2024. godine; - <u>da su izrazili nameru da koriste radiofrekvencijski spektar u okviru javnih poziva</u>	Republike Srbije i 99% njenog stanovništva (pokrivenost stanovništva 4G signalom je 97%). Usluge pružamo u skladu sa propisanim parametrima kvaliteta. Pored toga, postojeći operatori mobilnih mreža poseduju značajno iskustvo u uvođenju i razvoju novih tehnologija u Republici Srbiji, što je dovelo do napretka tržišta koje ide u korak sa drugim evropskim zemljama u pogledu uvođenja novih mobilnih tehnologija i unapređenja korisničkog iskustva. Jedna od glavnih svrha planirane aukcije jeste podsticanje uvođenja 5G mreže u Srbiji, a evropska praksa i tehnološki principi nesumnjivo potvrđuju da je najbrži i najefikasniji način za uvođenje 5G mreže nadogradnja postojeće 4G mreže, odnosno korišćenje postojećih mreža koje su u Srbiji uspostavili postojeći mobilni operatori. Smatramo da, imajući u vidu rokove za uvođenje mreže koji su propisani Nacrtom dokumentacije, osim nadogradnje postojeće 4G mreže ne postoji nijedan drugi praktičan ili izvodljiv način da se ti rokovi ispune. Ukoliko bi mreža Yettel-a, čak i u slučaju uspešno stečene licence za 5G spektar na planiranoj aukciji, morala da preuzme polovinu korisnika operatora koji bi izgubio svoje postojeće licence na aukciji, najmanje 30% naših baznih stanica bilo bi potpuno preopterećeno. To bi dovelo do pada ukupnog kvaliteta mobilnog saobraćaja i nemogućnosti da se opsluže korisnici koje te bazne stanice koriste. Saobraćaj koji generišu te bazne stanice donosi gotovo 60% naših prihoda, što bi dovelo do značajnih finansijskih gubitaka. Uticaj na našu mrežu i prihode bio bi devastirajući. Zamena Yettel-a kao postojećeg operatora novim učesnikom na tržištu narušila bi postojeće tržište u Republici Srbiji, ugrozila prava krajnjih korisnika i usporila razvoj 5G mreža, iz razloga koji
--	---	---

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

	<u>za prijavu lica koja nameravaju da koriste radiofrekvencijski spektar koje je Regulator objavio 2021. i 2024. godine.</u>	su ukratko navedeni u nastavku: (i) Prekid u pružanju mobilnih usluga od strane Yettela kao postojećeg operatora (koje se u skladu sa Zakonom o zaštiti potrošača smatraju uslugama od opšteg ekonomskog interesa) predstavljao bi povredu načela zaštite prava krajnjih korisnika, jer bi trećina korisnika praktično ostala bez usluga. (ii) Novi operator ne bi bio u mogućnosti, niti bi bio u obavezi, prema uslovima za dodelu spektra u planiranoj aukciji, da u razumnom roku izgradi mrežu sličnog kapaciteta i kvaliteta kao što je mreža postojećih operatora. Ne samo da je to praktično neizvodljivo u datim vremenskim rokovima, već bi krajnji korisnici bili dovedeni u znatno nepovoljniji položaj jer bi izgubili usluge koje trenutno koriste, a jedina dostupna alternativa bile bi usluge novog operatora, koje bi bile znatno nižeg kvaliteta (kada i ako postanu komercijalno dostupne). (iii) Krajnji korisnici bili bi dovedeni u drastično lošiji položaj, ostajući bez usluga na koje se trenutno oslanjaju, dok bi jedina dostupna alternativa bila usluga novog operatora koja je neuporedivo lošijeg kvaliteta. Novi operator, zbog nemogućnosti da izgradi mrežu koja bi ispunila obaveze pokrivanja u tako kratkom roku, izgubio bi dozvolu stečenu na aukciji (zbog neispunjavanja obaveza pokrivanja), dok bi Yettel kao postojeći operator koji je izgubio svoju Postojeću licencu bio prinuđen da obustavi rad i prekine pružanje usluga svojim korisnicima. (iv) Ukoliko Yettel izgubi svoje Postojeće licence, ne bi bilo moguće prebaciti 2,7 miliona korisnika na mreže preostala dva operatora, jer verujemo da njihove mreže ne bi mogle da apsorbuju tako veliki broj korisnika u tako kratkom
--	---	---

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

		vremenskom roku. Takav ishod izazvao bi tektonske poremećaje na tržištu mobilne telefonije i narušio bi njegovu strukturu i efikasnost na štetu krajnjih korisnika. Šteta, iako se može izbeći, bila bi nenadoknativa u razumnom vremenskom periodu. (v) Situacija koja bi nastala ako bi licencu na aukciji dobio novi operator umesto Yettela, stvorila bi plodno tle za nastanak nelojalne konkurencije, neetičke ponude koje bi mogle da dostignu nivo poslovne ucene, uz bezbroj mogućih scenarija. Ukratko, došlo bi do haosa na tržištu mobilnih elektronskih komunikacija u Republici Srbiji. (vi) Najbrži i najefikasniji način za uvođenje 5G mreže jeste nadogradnja postojeće 4G infrastrukture, a evropska praksa potvrđuje da su upravo postojeći operatori glavni pokretači brzog razvoja 5G mreže. Yettel je još u junu 2019. godine postavio prvu 5G baznu stanicu u Naučno-tehnološkom parku u Beogradu, kao i 2022. godine u Čačku, čime je stvoreno testno okruženje za studente, startape i kompanije. Kao iskusni operator u razvoju novih tehnologija, Yettel može brzo i efikasno da unapredi svoju 4G mrežu dodavanjem 5G tehnologije, što je od ključnog značaja za ubrzano uvođenje 5G-a. Smatramo da predložene izmene pasusa 1 u tački 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju sprečavaju prethodno opisane negativne posledice, naročito uzimajući u obzir da su one već efikasno primenjene u zemljama Evropske unije prilikom dodele spektra putem javnog nadmetanja. Njihovo usvajanje doprinelo bi očuvanju stabilnosti tržišta u Republici Srbiji, zaštiti prava krajnjih korisnika i legitimnih poslovnih interesa Yettela, kao i
--	--	--

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

		obezbeđivanju ubrzanog i održivog razvoja 5G mreže. U okviru prethodne višegodišnje pripreme planirane 5G aukcije, Regulator je sproveo dva javna poziva (2021. i 2024. godine za spektar iz Postojećih dozvola i Novih dozvola, zasebno) i pozvao sve zainteresovane strane da potvrde svoju nameru korišćenja odgovarajućih radiofrekvencijskih opsega. Na oba javna poziva, interesovanje za korišćenje spektra iskazala su samo tri postojeća operatora i SBB. U međuvremenu, SBB je preuzela e& PPF Telecom Grupa i postao je sestrinska kompanija Yettela, sa ciljem integracije poslovanja oba privredna društva. Stoga je bez ikakve sumnje jasno da su samo tri postojeća mobilna u Srbiji zainteresovana za učešće u planiranoj aukciji spektra radi pružanja mobilnih usluga u Srbiji korišćenjem spektra koji se nudi na predstojećoj aukciji. Ishod ovih javnih poziva poslužio kao materijalna osnova za kasnije Odluke Ratela o pokretanju postupka javnog nadmetanja. S obzirom na to da su javni pozivi i njihovi rezultati uključeni u obrazloženje Odluke, oni proizvode obavezujuće pravno i proceduralno dejstvo. Zato Nacrt dokumentacije mora da odražava i bude usklađen sa rezultatima javnih poziva, kako u pogledu strukture, tako i u pogledu uslova za učešće, kako bi se očuvala doslednost regulatorne namere i proceduralna legitimnost. Zbog toga predlažemo da Regulator, u skladu sa načelima zaštite legitimnih interesa i predvidivosti upravnog postupanja, postupi u skladu sa rezultatima ova dva javna poziva i organizuje aukciju na način koji omogućava učešće samo onim subjektima koji su u okviru ova dva poziva za iskazivanje zainteresovanosti iskazali interes za korišćenje predmetnog radiofrekvencijskog spektra i učešće na aukciji.
--	--	--

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

		Razlozi za izmene su detaljno navedeni u Opštim komentarima.
4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju <u>Paragraf 4:</u> Ukoliko je podnosilac prijave za učešće na javnom nadmetanju privredni subjekt upisan u evidenciju Regulatora, uz predmetnu prijavu je u obavezi da dostavi sledeća dokumenta: (...)	Ukoliko je Podnosilac prijave za učešće na javnom nadmetanju privredni subjekt upisan u evidenciju Regulatora, uz predmetnu prijavu je u obavezi da dostavi sledeća dokumenta: (...)	Predložene izmene predstavljaju usklađivanje sa predlogom izmena u Nacrtu dokumentacije u paragrafu 1, odeljka 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju i paragrafa 3 odeljka 5.2 Zahtevi u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže i u pogledu razvoja 5G mreže. Razlozi za izmenu navedenog pasusa su isti kao i za prethodne izmene navedene u Opštim komentarima i komentarima na paragraf 1 odeljka 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju.
4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju <u>Paragraf 5:</u> Ukoliko je podnosilac prijave za učešće na javnom nadmetanju privredni subjekt koji nije upisan u evidenciju Regulatora, uz predmetnu prijavu je u obavezi da dostavi sledeća dokumenta: (...)	Paragraf 5 se briše u celini.	Brisanje paragrafa predstavlja usklađivanje sa predlogom izmena u Nacrtu dokumentacije u paragrafu 1, odeljka 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju i paragrafu 3 odeljka 5.2 Zahtevi u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže i u pogledu razvoja 5G mreže. Razlozi za izmenu navedenog pasusa su isti kao i za prethodne izmene navedene u Opštim komentarima i komentarima na pasus 1 tačke 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju.
5.2. Zahtevi u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže i u pogledu razvoja 5G mreže <u>Paragraf 3:</u> Operator koji je već imalac pojedinačnih dozvola za javnu elektronsku komunikacionu mrežu i pružanje javne elektronske komunikacione usluge u radiofrekvencijskim opsezima 880- 915/925-960 MHz, 1710-1785/1805-1880 MHz, 1920-1980 MHz i 2110-2170 MHz i dužan je da obezbedi kontinuitet pružanja usluge na teritoriji Republike Srbije, uz nivo kvaliteta	Operator koji je već imalac pojedinačnih dozvola mora već da poseduje važeće pojedinačne dozvole za javnu elektronsku komunikacionu mrežu i pružanje javne elektronske komunikacione usluge u radiofrekvencijskim opsezima 880- 915/925-960 MHz, 1710-1785/1805-1880 MHz, 1920-1980 MHz i 2110-2170 MHz i dužan je da obezbedi kontinuitet pružanja usluge na teritoriji Republike Srbije, uz nivo kvaliteta	Predložene izmene predstavljaju usklađivanje sa predlogom izmena u Nacrtu dokumentacije u paragrafu 1, odeljka 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju. Razlozi za izmenu navedenog pasusa su isti kao i za prethodne izmene navedene u Opštim komentarima i komentarima na paragraf 1 odeljka 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju.

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

MHz, 1920-1980 MHz i 2110-2170 MHz dužan je da obezbedi kontinuitet pružanja usluge na teritoriji Republike Srbije, uz nivo kvaliteta propisan međunarodnim normativima, preporukama i opštim aktima Regulatora.	propisan međunarodnim normativima, preporukama i opštim aktima Regulatora.	
5.2. Zahtevi u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže i u pogledu razvoja 5G mreže <u>Paragraf 4:</u> Ukoliko operator, na dan objave javnog oglasa, nije imalac pojedinačne dozvole za javnu elektronsku komunikacionu mrežu i pružanje javne elektronske komunikacione usluge u radiofrekvencijskim opsezima 880-915/925-960 MHz, 1710-1785/1805-1880 MHz, 1920-1980 MHz i 2110-2170 MHz dužan je da u roku od jedne godine od dana izdavanja pojedinačne dozvole započne komercijalno pružanje GSM i IMT usluge, a ne pre 2. decembra 2026. godine.	Paragraf_4 briše se u celini.	Predložene izmene predstavljaju usklađivanje sa predlogom izmena u Nacrtu dokumentacije u paragrafu 1, odeljka 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju i paragrafa 3 odeljka 5.2 Zahtevi u pogledu obima i dinamike pokrivanja signalom mreže i u pogledu razvoja 5G mreže. Razlozi za izmenu navedenog paragrafa su isti kao i za prethodne izmene navedene u Opštim komentarima i komentarima na paragraf 1 odeljka 4.4. Uslovi za učešće na javnom nadmetanju. Posebno želimo da ukažemo na činjenicu da bi ovako postavljen uslov novi operator, koji bi potencijalno zamenio postojećeg, mogao da ispuni tako što će izgraditi samo jednu baznu stanicu, što bi imalo katastrofalne posledice po korisnike i dovelo do pogoršanja postojećeg kvaliteta usluga koji je trenutno obezbeđen na tržištu. Ovo je poseban razlog za prihvatanje upravo ove predložene izmene.
5.4. Zajedničko korišćenje radiofrekvencijskog spektra, pristup mreži i zajedničko korišćenje i postavljanje infrastrukture <u>Paragraf 2, tačka 1:</u> Imalac pojedinačne dozvole može preneti	Imalac pojedinačne dozvole može preneti na drugog privrednog subjekta pravo korišćenja dela radiofrekvencijskog opsega ili celog radiofrekvencijskog opsega dodeljenog pojedinačnom dozvolom na osnovu sprovedenog javnog nadmetanja, nakon isteka pet godina od dana izdavanja pojedinačne	Cilj navedenog paragrafa 2 iz tačke 1 odeljka 5.4. (Zajedničko korišćenje radiofrekvencijskog spektra, pristup mreži i zajedničko korišćenje i postavljanje infrastrukture) jeste da se obezbedi da nijedna pojedinačna dozvola ne može biti preneti na drugo lice tokom prvih 5 godina trajanja licence. Smatramo da je ovo pravilo uvedeno kako bi se sprečile spekulativne ponude na

na drugog privrednog subjekta pravo korišćenja dela radiofrekvencijskog opsega ili celog radiofrekvencijskog opsega dodeljenog pojedinačnom dozvolom na osnovu sprovedenog javnog nadmetanja, nakon isteka pet godina od dana izdavanja pojedinačne dozvole, uz saglasnost Regulatora.	dozvole, uz saglasnost Regulatora. <u>Navedeno ne ograničava imaoca pojedinačne dozvole da, nakon sticanja pojedinačne dozvole, na komercijalnoj osnovi zaključi ugovore o zajedničkom korišćenju radiofrekvencijskog spektra (deljenje ili objedinjavanje spektra) ili slične sporazume, (pribavljanje odobrenja Regulatora nije neophodno u tim situacijama).</u>	aukciji, odnosno sticanje pojedinačne dozvole isključivo u svrhu preprodaje i podržavamo ovo ograničenje. Međutim, budući da nije sigurno da se zabrana „prenosa“ prava ne može tumačiti i kao zabrana „zajedničkog korišćenja“ spektra, važno je dodati preciznu formulaciju da se omogućava svim imaocima pojedinačnih dozvola da efikasno koriste spektar u skladu sa važećim propisima, jer će na kraju krajeva od toga imati koristi krajnji korisnici. Zato predlažemo da se doda formulacija koja će razjasniti da operatori nisu podložni bilo kakvim ograničenjima u ovom pogledu, odnosno da imaju pravo da zaključe ugovore o deljenju spektra i objedinjavanju spektra u bilo kom trenutku nakon sticanja pojedinačne dozvole.
5.4. Zajedničko korišćenje radiofrekvencijskog spektra, pristup mreži i zajedničko korišćenje i postavljanje infrastrukture <u>Paragraf 2, tačka 2, pasusi 2 i 3:</u> Nakon isteka roka od pet godina od dana izdavanja pojedinačne dozvole, imalac pojedinačne dozvole ima obavezu da na zahtev virtuelnog mobilnog operatora, omogućí pristup sopstvenoj mreži i infrastrukturi na komercijalnoj osnovi. Zajedničko korišćenje infrastrukture imalac pojedinačne dozvole omogućava	Navedeni pasusi 2 i 3 u tački 2 paragrafa 2 brišu se u potpunosti.	Predlažemo da se briše obaveza obezbeđivanja MVNO pristupa kako je navedena u pasusima 2 i 3 tačke 2 paragrafa 2 odeljka 5.4. Zajedničko korišćenje radiofrekvencijskog spektra, pristup mreži i zajedničko korišćenje i postavljanje infrastrukture Obaveza MVNO pristupa koja se ovim putem nameće operatorima (prema formulaciji iz Nacrta dokumentacije) ne uzima u obzir njihove tehničke kapacitete, niti pravo operatora da prethodno proceni da li je u mogućnosti da obezbedi pristup virtuelnom mobilnom operatoru i da li je to ekonomski isplativo uzimajući u obzir nivo ulaganja. Uvođenje obaveze zaključivanja bilo kog ugovora o MVNO pristupu je prekomerna. Dodatno, ne vidimo potrebu da se obaveza omogućavanja pristupa virtuelnim operatorima uvodi putem pojedinačnih dozvola za korišćenje spektra, iz dole navedenih razloga:

na principima nediskriminatornog postupanja.		• Dosadašnja praksa na tržištu Republike Srbije pokazuje da su i u potpunom odsustvu regulatorne obaveze operatori uspešno pregovarali i obezbeđivali pristup virtuelnim mobilnim operatorima, što potvrđuje postojanje spremnosti tržišta za postizanje sporazuma između zainteresovanih strana. • Regulatorni okvir već sadrži efikasne mehanizme koji se primenjuju u slučajevima kada se pregovori oko pristupa mreže ne uspeju da se realizuju, uključujući i mogućnost intervencije Regulatora. Ovi mehanizmi su uspostavljeni upravo radi očuvanja konkurencije i zaštite tržišnog integriteta, te su dodatne obaveze nepotrebne. • Uvođenje obaveze kroz pojedinačnu dozvolu za korišćenje spektra može stvoriti regulatornu nesigurnost, narušiti principe tehnološke i tržišne neutralnosti i potencijalno obeshrabiliti investicije u razvoj mrežne infrastrukture. Time bi se ugrozila dugoročna održivost tržišta i kvalitet usluga za krajnje korisnike. • U tom smislu, zadržavanje postojećeg fleksibilnog i funkcionalnog pristupa kroz tržišne mehanizme i postojeći regulatorni okvir predstavlja optimalno rešenje koje podstiče konkurenciju, a istovremeno čuva investicionu stabilnost i tržišni balans.
6.1.2. Pravila u vezi sa formatom aukcije spektra - Faza glavne aukcije	Načelno smo saglasni sa predloženim modelom faze glavne aukcije, a predlažemo sledeća unapređenja: - Uvođenje pravila da učesnik ne može nastaviti nadmetanje ako je odbio cenu u jednoj primarnoj rundi, odnosno da ne može da preskoči jednu primarnu rundu i da prihvati višu cenu u narednoj rundi ako već	Uobičajena praksa u "clock" aukcijama je da se ponuđačima onemoguću da preskoče rundu a da zatim nastave da učestvuju u narednim rundama, ukoliko se aukcija nastavi. Svrha dodatne runde, ukoliko je potrebna, jeste preciznije određivanje cene za ponuđače koji nisu prihvatili konačnu cenu iz primarne runde. Mišljenja smo da Regulator, treba da uvede pravilo da ponuda ne može da bude veća od konačne cene iz poslednje primarne runde.

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

	nije prihvatio nižu cenu u prethodnoj rundi. - Učesnici u dodatnim rundama podnose ponudu u rasponu između poslednje i pretposlednje primarne runde. U tom smislu, iznos ponude ne može biti viši od cene minimalnog paketa postignute u poslednjoj primarnoj rundi. - Ukoliko se u dodatnoj rundi prihvati manja cena od konačne u primarnoj rundi, onda ta manja cena važi za sve operatore odnosno, kao finalna cena za sve operatore određuje se najmanja ponuđena cena u dodatnoj rundi. Predložene izmene, ukoliko se usvoje, potrebno je izvršiti i u tački 6.3. Nadmetanje u fazi glavne aukcije.	Opisana situacija odnosi se na slučaj kada je tražnja manja od ponude i kada su samo 2 ponuđača prihvatila <i>clock</i> cenu u primarnoj rundi, a ostali ponuđači se nadmeću za preostalu, treću licencu u dodatnoj rundi. Konkretno to bi značilo sledeće u slučaju 4 ponuđača: Primarna runda 1 – svi prihvataju cenu od 100 Primarna runda 2 – svi prihvataju cenu od 110 Primarna runda 3 – svi prihvataju cenu od 120 Primarna runda 4 – 2 učesnika prihvataju cenu od 130, 2 učesnika odustaje Dodatna runda – učesnicima koji su odustali se traži da ponude cenu između 120 i 130. Jedan od učesnika ponudi 121, a drugi ponudi 125, pa je finalna cena za sve operatore 125 (umesto 130 iz primarne runde). Kako već nisu prihvatili prethodnu <i>clock</i> cenu, od učesnika dodatne runde se očekuje da će dati nižu cenu, te nema svrhe od njih tražiti da ponude u dodatnoj rundi veću cenu od one koju su već odbili. Uobičajeno je da svi pobednici plaćaju istu cenu za 3 generička paketa, dok je Nacrtom dokumentacije predviđeno da svaki pobednik plaća iznos iz svoje ponude, što može dovesti do nejednakosti, pa predlažemo da se za konačnu cenu u Fazi glavne aukcije određuje najniža cena koju je ponudio neko od ponuđača u poslednjoj dodatnoj rundi. Pobednička cena u dodatnoj rundi za preostalu (treću) licencu treba da bude pobednička cena u Primarnoj fazi aukcije koju će plaćati sva 3 učesnika koja su se kvalifikovala za sledeću fazu.
--	--	--

		Detaljnije informacije o modelu aukcije dostavljeni su u Prilogu 1 Komentara i čine njihov sastavni deo.
6.1.2. Pravila u vezi sa formatom aukcije spektra - Faza dodele	Predlažemo da Regulator omogući da se Faza dodele sprovodi u dole navedenim koracima: Korak 1: - Da se uvede pravilo koje omogućava operatorima da zadrže svoje postojeće pozicije u opsezima za koje već imaju važeće pojedinačne dozvole, čime bi se Faza dodele ograničila samo na nove opsege za 5G spektar. Za opsege za koje su učesnici potvrdili da zadržavaju postojeće pozicije, konstatuje se da ponuđači prihvataju cenu postignutu u Fazi glavne aukcije. Korak 2: - Ponuđači u prisustvu Regulatora pregovaraju oko pozicioniranja pojedinačno za svaki od ponuđenih opsega. Za opsege za koje se postigne dogovor, Faza dodele ne bi bila potrebna i ne bi se sprovodila već bi se konstatovalo da ponuđači prihvataju cenu postignutu u Fazi glavne aukcije. Korak 3: - Da se uvede nadmetanje kroz više rundi umesto što se aukcija završava dostavljanjem jedne ponude. - Da ponude koje se dostave u inicijalnoj rundi budu proglašene za preliminarne rezultate i objavljene na početku naredne runde,	Različite frekvencijske pozicije mogu imati uticaj na kvalitet i pokrivenost mreže, troškove implementacije kao i na troškove nabavke opreme. Odgovarajuća pozicija unutar opsega omogućava efikasnije korišćenje resursa i pružanje boljih usluga krajnjim korisnicima, pa je od značaja da operator ima mogućnost da se na prikladan način nadmeće za željenu poziciju. Mišljenja smo da predloženi model za Fazu dodele nije adekvatan jer operatorima ne omogućava da reaguju na poteze drugih učesnika i prilagode svoje ponude kako bi obezbedili željenu poziciju. Zato predlažemo kao prvi korak da operatori najpre mogu da zadrže svoje postojeće pozicije u opsezima 900MHz, 1800MHz i 2100Mhz, zatim da im se omogući u koraku 2 da pregovaraju oko željenih pozicija unutar svakog od opsega, a na kraju i da kroz nadmetanje poboljšavaju svoje ponude za poziciju za koju su zainteresovani. Detaljnije informacije o modelu aukcije dostavljeni su u Prilogu 1 Komentara i čine njihov sastavni deo. Predložene izmene, ukoliko se usvoje, je potrebno implementirati i u tački 6.4. Nadmetanje u fazi dodele.

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

	uključujući i pobedničku kombinaciju za dati opseg. • Da se u narednoj rundi ponuđači izjasne da li prihvataju preliminarne cene ili žele da ih poboljšaju novim ponudama. Iznos ponude u svakoj rundi diskreciono određuje kvalifikovani ponuđač. • Proces se nastavlja kroz dodatne runde nadmetanja sve dok nijedan učesnik ne bude želeo da poboljša svoju ponudu. U tom trenutku, preliminarni rezultati postaju konačni rezultati i aukcija se završava.	
--	---	--

PRILOG 1 – MODEL AUKCIJE

1. FAZA GLAVNE AUKCIJE

- Nadmetanje za generičke minimalne pakete -

Predlažemo sledeća unapređenja:

- Uobičajena praksa u „clock“ aukcijama je da se ponuđačima onemogući da preskoče rundu a da zatim nastave da učestvuju u narednim rundama, ukoliko se aukcija nastavi. Zato predlažemo da se uvede „pravilo aktivnosti“.
- Svrha dodatnih rundi (ukoliko ih ima) jeste preciznije određivanje cene za ponuđače koji nisu prihvatili finalnu „clock“ cenu. Nacrtom dokumentacije propisano je da dodatne ponude budu niže od prethodne „clock“ cene, ali bi trebalo da se doda i pravilo kojim nije moguće podnošenje ponuda koje su iznad finalne „clock“ cene. Ako ponuđač želi da ponudi više od finalne „clock“ cene, trebalo je da tu cenu prihvati u nekoj od primarnih rundi.
- Uobičajena je praksa da se primeni zajednička *ravnotežna cena* (*common clearing price*), tako da svi ponuđači koji su pobedili na aukciji plate isti iznos za tri generička paketa. Nacrt dokumentacije predviđa da svaki ponuđač koji je pobedio plaća iznos koji je ponudio, što može da dovede do situacije da ponuđač koji je pobedio u dodatnim rundama plaća manje od ostalih ponuđača koji su pobedili u primarnim rundama. Zato predlažemo da se definiše pravilo da je finalna cena za sve ponuđače koji su pobedili u primarnoj fazi aukcije najniža pobednička cena.

Jednostavan primer – 3 ponuđača

Primarna runda	Clock Cena	Ponuđač A	Ponuđač B	Ponuđač C
1	100m	Prihvata	Prihvata	Prihvata

Aukcija se završava nakon 1 primarne runde. Dodatna runda nije potrebna. Svi ponuđači plaćaju 100 miliona evra. U ovom slučaju nijedna od predloženih izmena nema uticaja.

Jednostavan primer – 5 ponuđača

Primarna runda	„Clock“ cena	Ponuđač A	Ponuđač B	Ponuđač C	Ponuđač D	Ponuđač E
1	100m	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata
2	110m	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata
3	120m	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata
4	130m	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Odbija	Prihvata
5	140m	Prihvata	Prihvata	Prihvata		Prihvata
6	150m	Prihvata	Prihvata	Prihvata		Prihvata
7	160m	Prihvata	Prihvata	Prihvata		Odbija

Ponuđač D prvi odbija „clock“ cenu, u 4. krugu. Pravilo aktivnosti bi onemogućilo ovom ponuđaču da učestvuje u narednim rundama.

U ovom primeru dodatna runda se ne održava, jer se aukcija završava sa tačno 3 ponuđača koja prihvataju finalnu „clock“ cenu. Svaki ponuđač koji je pobedio plaća 160 miliona EUR.

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

Jednostavan primer – dodatna runda

Primarna runda	„Clock“ cena	Ponuđač A	Ponuđač B	Ponuđač C	Ponuđač D	Ponuđač E
1	100m	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata
2	110m	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata
3	120m	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Prihvata
4	130m	Prihvata	Prihvata	Prihvata	Odbija	Prihvata
5	140m	Prihvata	Prihvata	Prihvata		Prihvata
6	150m	Prihvata	Prihvata	Prihvata		Prihvata
7	160m	Prihvata	Prihvata	Odbija		Odbija

U ovom primeru dodatna runda je neophodna, jer su samo 2 ponuđača prihvatila finalnu „clock“ cenu, dok su 2 ponuđača odbila „clock“ cenu u istoj rundi. Samo ponuđači C i E mogu da učestvuju u dodatnoj rundi.

Dodatna runda	Opseg ponude	Ponuđač A	Ponuđač B	Ponuđač C	Ponuđač D	Ponuđač E
Dodatno	150-160m	Nema	Nema	157m	Nema	155m

Prema Nacrtu dokumentacije, ponuđači A i B plaćaju 160 miliona EUR, dok ponuđač C plaća 157 miliona evra. Umesto toga, predlažemo da svi ponuđači koji su pobedili plate istu konačnu cenu od 157 miliona EUR, odnosno najnižu pobedničku ponudu.

2. FAZA DODELE

KORAK 1:

Ponuđačima se dozvoljava da zadrže svoje postojeće pozicije u opsezima za koje već poseduju važeće pojedinačne dozvole, čime se Faza dodele ograničava isključivo na nove opsege za 5G spektar. Za opsege u kojima su učesnici potvrdili da zadržavaju svoje postojeće pozicije, smatraće se da ponuđači prihvataju cenu postignutu u Glavnoj fazi aukcije.

KORAK 2:

U prisustvu Regulatora, ponuđači pregovaraju o pozicioniranju pojedinačno za svaki od ponuđenih opsega. Za opsege u kojima se postigne dogovor, Faza dodele se neće sprovesti, a smatraće se da ponuđači prihvataju cenu postignutu u Glavnoj fazi aukcije.

KORAK 3:

Predlažemo pristup koji je sličan pristupu iz Nacrta dokumentacije (zadržava se određivanje pobednika), ali uz izmenu da se omogućava postepeno otkrivanje cena kroz uzastopne runde nadmetanja (kao u Glavnoj fazi aukcije).

Najpre, svakom ponuđaču omogućava se da podnese ponude za sve pozicije. Ponuđači slobodno određuju iznose ponuda za donju, srednju i gornju poziciju. Regulator utvrđuje „privremeni“ pobednički plan dodele opsega, kao što je već predloženo. Svaki ponuđač plaća iznos koji je sam ponudio za osvojenu poziciju, takođe prema već predloženom modelu.

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

Međutim, umesto da se aukcija ovde završi, Regulator objavljuje privremene rezultate i otvara novu rundu nadmetanja, u kojoj bi se ponudilo ponuđačima da prihvate rezultate ili poboljšaju svoje ponude. Ovaj proces bi se nastavio kroz naredne krugove dok nijedan ponuđač ne izrazi želju da poboljša ponudu. U tom trenutku, privremeni rezultati postaju finalni.

Ponuđači povećavaju ponude za određeni minimalni iznos.

U nastavku je prikazano na primerima kako bi ovaj model Faze dodele funkcionisao.

Jednostavan primer – bez konflikta

Runda 1

Minimalni iznos ponude u prvom krugu iznosi 0 EUR. Međutim, kako bi označili preferirane pozicije, svaki ponuđač podnosi ponudu, na primer 1 EUR. Privremeni rezultati prikazani su u tabeli u nastavku. Svaki ponuđač privremeno dobija željenu poziciju i plaća 1 EUR.

	Donja pozicija	Srednja pozicija	Gornja pozicija	Povećanje vrednosti ponude	Ukupna vrednost ponude
Ponuđač A	0 €	0 €	1 €	1 €	1 €
Ponuđač B	0 €	1 €	0 €	1 €	1 €
Ponuđač C	1 €	0 €	0 €	1 €	1 €

Runda 2

Regulator otvara novu rundu i postavlja pitanje da li svi ponuđači prihvataju privremene rezultate ili neko želi da poboljša ponudu (i time izmeni plan dodele pozicije u opsegu). U ovom slučaju, svi ponuđači prihvataju rezultate i aukcija se završava.

Jednostavan primer – konflikt oko pozicija

Runda 1

U prvoj rundi ponuđači podnose iznose za preferirane pozicije. I ponuđač A i ponuđač B preferiraju gornju poziciju. Privremeni rezultati prikazani su u nastavku (osvojene pozicije označene su žutom, nove ponude su crvenim slovima):

	Donja pozicija	Srednja pozicija	Gornja pozicija	Povećanje vrednosti ponude	Ukupna vrednost ponude
Ponuđač A	0 €	0 €	2 €	2 €	2 €
Ponuđač B	0 €	5 €	6 €	11 €	11 €
Ponuđač C	0 €	0 €	0 €	0 €	0 €

Yettel d.o.o. Beograd
Omladinskih brigada 90
11073 Beograd

Matični broj: 20147229
PIB: 104318304
Yettel.rs

Runda 2

Ponuđači A i B su zadovoljni privremenim rezultatima. Međutim, ponuđač C odlučuje da poveća svoju ponudu za gornju poziciju. U ovom primeru, povećanje iznosi 1.000 EUR. Time ponuđač C privremeno osvaja gornju poziciju:

	Donja pozicija	Srednja pozicija	Gornja pozicija	Povećanje vrednosti ponude	Ukupna vrednost ponude
Ponuđač A	0 €	0 €	2 €		2 €
Ponuđač B	0 €	5 €	6 €		11 €
Ponuđač C	0 €	0 €	1.000 €	1.000 €	1.000 €

Runda 3

Oba ponuđača, i A i B odlučuju da povećaju ponude. Ponuđač A ispunjava povećanje ponude od 1.000 EUR tako što dodaje 300 EUR na srednju poziciju i 700 EUR na gornju poziciju, dok ponuđač B povećava ponudu za 1.000 EUR na gornjoj poziciji.

	Donja pozicija	Srednja pozicija	Gornja pozicija	Povećanje vrednosti ponude	Ukupna vrednost ponude
Ponuđač A	0 €	300 €	702 €	1.000 €	1.002 €
Ponuđač B	0 €	5 €	1.006 €	1,001 €	1,011 €
Ponuđač C	0 €	0 €	1.000 €		1.000 €

Runda 4

Regulator otvara još jednu rundu, ali svi ponuđači prihvataju privremeni plan dodele opsega iz prethodne runde kao konačni. Aukcija se time završava.

	Donja pozicija	Srednja pozicija	Gornja pozicija	Povećanje vrednosti ponude	Ukupna vrednost ponude
Ponuđač A	0 €	300 €	702 €		1.002 €
Ponuđač B	0 €	5 €	1.006 €		1,011 €
Ponuđač C	0 €	0 €	1.000 €		1.000 €

Sažetak:

- U opsezima sa konfliktom, cene se postepeno formiraju. Time se sprečava da ponuđač izgubi slučajno, bez mogućnosti da poveća ponudu.
- Promene u pravilima u odnosu na Nacrt dokumentacije su minimalne, a Regulator može da koristi postojeće mehanizme. Predlažemo da se postupak zatvorene aukcije u ovoj fazi ponovi dok svi ponuđači ne prihvate plan dodele pozicija u opsegu.